

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

RADA

Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o kľúčových prvkoch európskeho modelu športu

(2021/C 501/01)

RADA A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV ZASADAJÚCICH V RADE,

PRIPOMÍNAJÚC, ŽE:

1. Podľa článku 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) je šport oblasťou, v ktorej by sa činnosťou na úrovni EÚ mali podporovať, koordinovať a dopĺňať činnosti členských štátov.
2. Podľa článku 165 ods. 1 ZFEÚ „Únia prispieva k podpore európskych záležitostí týkajúcich sa športu, pričom zohľadňuje jeho osobitnú povahu, jeho štruktúry založené na dobrovoľnej činnosti, ako aj jeho spoločenskú a vzdelávaciu úlohu“.
3. Podľa článku 165 ods. 2 ZFEÚ sa činnosť Únie zameriava na „rozvoj európskeho rozmeru v športe podporovaním spravodlivosti a otvorenosti pri športových súťažiach a spolupráce medzi subjektmi zodpovednými za šport, ako aj ochranou fyzickej a morálnej integrity športovcov, najmä mladých športovcov.“
4. V záveroch Rady o vplyve pandémie COVID-19 a oživení odvetvia športu sa členské štáty vyzývajú, aby „presadzovali solidaritu medzi športovými federáciami, klubmi, organizáciami a športovcami s cieľom prispieť k udržateľnému oživeniu a ďalšiemu rozvoju odvetvia športu a uznali európsky model športu ⁽¹⁾ ako príklad takéhoto úsilia založeného na systéme solidarity“.
5. V pracovnom pláne Európskej únie pre šport na roky 2021 – 2024 sa európsky model športu uvádza ako kľúčová téma v rámci prioritnej oblasti „Ochrana integrity a hodnôt v športe“.
6. V revidovanej Európskej charte o športe, ktorú 13. októbra 2021 prijala Rada Európy, sa vyzdvihujú spoločné črty rámca pre európsky šport a jeho organizáciu, ktoré športové hnutie chápe ako európsky športový model“.

UZNÁVAJÚC, ŽE:

7. Organizácia športu v Európe je založená na základnom práve na slobodu združovania. Je založená aj na hodnotách, ako je solidarita medzi rôznymi úrovňami športu, najmä medzi profesionálnym športom a športom pre všetkých, spravodlivosť, integrita, otvorenosť, rodová rovnosť a dobrá správa v športe.

⁽¹⁾ Hoci z dôvodu rozmanitosti európskych športových štruktúr neexistuje spoločné vymedzenie európskeho modelu športu, dá sa tento model rozpoznať na základe niektorých charakteristických prvkov. Patrí medzi ne pyramídová štruktúra, otvorený systém postupu a zostupu, prístup na miestnej úrovni a solidarita, význam pre národnú identitu, štruktúry založené na dobrovoľnej činnosti a jeho spoločenská a vzdelávacía úloha.

8. Medzi kľúčové prvky väčšiny organizovaného športu založeného na hodnotách v Európe patrí organizácia športu na autonómnom, demokratickom a územnom základe s pyramídovou štruktúrou, ktorá zahŕňa všetky úrovne športu od športu pre všetkých až po profesionálny šport, súťaže klubov i reprezentačných družstiev a mechanizmy na zabezpečenie finančnej solidarity, spravodlivosti a otvorenosti v súťažiach, ako je zásada postupu a zostupu.
9. Organizovaný šport založený na hodnotách v Európe je zvyčajne štruktúrovaný na vnútroštátnej úrovni a v zásade je organizovaný jednou federáciou pre každý šport, čo umožňuje komplexný prístup k pravidlám, predpisom a normám, ako aj dodržiavanie súťažných kalendárov a kvalifikácií na súťaže. Tieto organizácie sa zaväzujú k finančnej solidarite medzi profesionálnym športom a športom pre všetkých, ako aj k najvyšším úrovniam dobrej správy, základných a ľudských práv, duševného a telesného zdravia a bezpečnosti športovcov, k predchádzaniu akejkoľvek forme diskriminácie a k podpore integrity športu.
10. Šport je v Európe aj dôležitým samostatným hospodárskym odvetvím, ktoré prispieva k hospodárskemu rastu, rozvoju a tvorbe pracovných príležitostí ⁽²⁾ a prináša nových aktérov a nové prístupy, ako je športový priemysel, sponzori, médiá, významné podujatia, nové druhy športu, úloha športovcov atď. Pri ďalšom rozvoji športu v Európe by sa mali zohľadniť aj títo noví aktéri a nové prístupy.

ZDÔRAZŇUJÚC, ŽE:

11. Športové federácie by mali zohrávať ústrednú úlohu pri dohľade nad organizáciou a fungovaním svojho športu a mali by demokratickým, vyváženým a súdržným spôsobom zosúladať záujmy športovcov, klubov a líg, fanúšikov a iných aktérov, ako aj iných športových organizácií, aby mohli všetci prispievať k zdravému rozvoju športu.
12. Mechanizmy na ochranu práv a povinností športovcov, ako je nediskriminácia, prístup k informáciám, zastúpenie v športových organizáciách, súkromie a spravodlivý proces, a využívanie týchto mechanizmov zo strany športovcov sú nevyhnutné na dodržiavanie zásad dobrej správy v organizovanom športe založenom na hodnotách, v ktorom je potrebné počúvať a zohľadňovať názory športovcov.
13. Kľúčovým prvkom organizovaného športu založeného na hodnotách je aj finančná solidarita. Môže pomôcť vytvoriť, udržiavať a posilňovať prepojenie medzi profesionálnym športom a športom pre všetkých, spolufinancovanie komerčne menej atraktívnych súťaží, ako aj odbornú prípravu dobrovoľníkov, športovcov, trénerov, funkcionárov atď. Okrem toho by sa mali podporovať aj činnosti, ktoré zlepšujú rešpektovanie hodnôt v športe, ako sú základné a ľudské práva, demokracia, solidarita, sociálna integrácia, rodová rovnosť, rozvoj mládeže, práva dieťaťa a vzdelávanie prostredníctvom športu.
14. Organizovaný šport v Európe čelí vnútorným a vonkajším hrozbám, ako sú prípady zlej správy, korupcie, manipulácie, finančnej nestability, porušovania ľudských práv, doping, rasizmu, násilia, rodovej nerovnosti, rastúcej komercializácie a tendencie kupovať si „hotových“ športovcov namiesto prípravy mladých odchovancov. Na to všetko je potrebné reagovať v úzkej spolupráci s príslušnými orgánmi a organizáciami, ktoré by mali chrániť hodnoty a integritu športu, presadzovať dobrú správu a zabezpečovať pre šport pozitívnu budúcnosť.
15. Dobrá správa v športe je predpokladom autonómie a samoregulácie športových organizácií a federácií v súlade so zásadami demokracie, transparentnosti, integrity, solidarity, rodovej rovnosti, otvorenosti, zodpovednosti i spoločenskej zodpovednosti. Športové organizácie a federácie musia dodržiavať a, ak je to možné, zvyšovať svoje normy dobrej správy tým, že budú zohľadňovať názory športovcov a fanúšikov.
16. Pre dlhodobú životaschopnosť športu je nevyhnutné zachovať a v prípade potreby zlepšiť konkurenčnú rovnováhu, aby sa zabránilo nespravodlivým výhodám. V záujme podpory spravodlivých, kompetitívnych a vyvážených športových súťaží by sa mala zväziť široká škála opatrení na riešenie krátkodobých potrieb i dlhodobého vývoja.

⁽²⁾ Európska komisia, výskumná správa, štúdia o hospodárskom vplyve športu prostredníctvom športových satelitných účtov, apríl 2018.

BERÚC DO ÚVAHY, ŽE:

17. Súťaže reprezentačných družstiev sú neoddeliteľnou súčasťou organizovaného športu v Európe ⁽³⁾. Zohrávajú zásadnú úlohu nielen z hľadiska podpory národnej identity a motivovania mladých športovcov, aby naplno rozvinuli svoj športový potenciál, ale aj z hľadiska podpory solidarity so športom pre všetkých a poskytovania vzorov pre mladšie generácie.
18. Športové organizácie všetkých druhov a na všetkých úrovniach sa zaväzujú rozvíjať kultúru transparentnosti a zaviesť postupy založené na zásadách dobrej správy, ktorými sa zabezpečí bezchybné riadenie ich finančných zdrojov, prísne kontroly zamerané na predchádzanie konfliktu záujmov a korupcii, ako aj obmedzenie období vo volených funkciách.
19. Rastúca komercializácia profesionálneho športu vedie k tomu, že šport sa čoraz viac zameriava na zisk, pričom hnacím motorom tohto javu je najmä hodnota vysielacích práv. Hoci rozvoj komerčného rozmeru športu prispieva k vytváraniu finančných zdrojov pre väčší počet športovcov, môže byť aj hrozbou pre hodnoty športu.
20. V čase, keď modernizácia športu prináša nové finančné príležitosti vyplývajúce z hospodárskeho potenciálu športu, je mimoriadne dôležité, aby si organizovaný šport založený na hodnotách zachoval integritu, dodržiaval zásady dobrej správy, dodržiaval vnútroštátne, únijné a medzinárodné právo a zachoval rovnaké podmienky potrebné na účinné uplatňovanie hodnôt solidarity medzi všetkými aktérmi.
21. Niektoré hodnoty a tradície európskeho športu majú pozitívny vplyv na spoločnosť a mali by sa podporovať, pričom by sa mala zdôrazňovať rozmanitosť a komplexnosť európskych športových štruktúr. V tomto uznesení sa vyzdvihujú kľúčové prvky európskeho modelu športu najmä so zameraním na organizovaný šport založený na hodnotách.

VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY V SÚLADE SO ZÁSADOU SUBSIDIARITY A NA PRIMERANÝCH ÚROVNIACH:

22. V súlade s príslušnými ustanoveniami práva EÚ podporovalo kľúčové prvky európskeho modelu športu, ako je sloboda združovania, pyramídová štruktúra, otvorený systém postupu a zostupu, prístup zdola a solidarita, úloha z hľadiska národnej identity, budovanie komunít a štruktúry založené na dobrovoľnej činnosti, ako aj jeho spoločenskú, vzdelávaciu, kultúrnu a zdravotnú funkciu.
23. Hlbšie preskúmalo a ďalej rozvíjalo, napríklad prostredníctvom štruktúrovaného dialógu EÚ o športe, prebiehajúce diskusie so všetkými zainteresovanými stranami v oblasti športu o kľúčových prvkoch európskeho športového modelu, pričom uzná rozmanitosť prístupov a novínok v rôznych druhoch športu v súlade s organizovaným športom založeným na hodnotách.
24. Presadzovali hodnoty v rámci športu a športových organizácií, spravované v súlade so zásadami demokracie, transparentnosti, integrity, solidarity, rodovej rovnosti, otvorenosti, zodpovednosti, prístupnosti, spoločenskej zodpovednosti a dodržiavania základných a ľudských práv.
25. Uznali a chránili osobitnú povahu športu a jeho štruktúr založených na dobrovoľnej činnosti, ako aj autonómiu riadiacich orgánov v oblasti športu pri organizovaní športu, za ktorý sú zodpovedné, a to pri rešpektovaní vnútroštátneho, medzinárodného a únijného práva.
26. Uznali prínos dobrovoľníkov, klubov športu pre všetkých, rodín a miestnych komunít v oblasti športu a v prípade potreby ich podporovali.
27. Posilnili politiky zamerané na podnecovanie odbornej prípravy a vzdelávania športovcov a športového personálu, keďže prispievajú k podpore spoločenských, vzdelávacích, hospodárskych a širších záujmov športu.
28. Upozorňovali na to, že uzavretie športových súťaží by mohlo mať pre organizovaný šport v Európe dôsledky, ako je napríklad zásadná zmena športových kvalifikačných procesov, ktoré sa zvyčajne zakladajú na športových zásluhách.
29. Zahrnuli otázky týkajúce sa európskeho športu do diskusií na Konferencii o budúcnosti Európy.

⁽³⁾ Pozri napríklad Tsjalle van der Burg: *EU competition law, football and national markets* (Právo EÚ v oblasti hospodárskej súťaže, futbal a vnútroštátne trhy), odborný článok z 30. decembra 2020.

VYZÝVAJÚ EURÓPSKU KOMISIU, ABY:

30. V súlade s príslušnými ustanoveniami práva EÚ podporovala kľúčové prvky európskeho modelu športu, ako je sloboda združovania, pyramídová štruktúra, otvorený systém postupu a zostupu, prístup zdola a solidarita, úloha z hľadiska národnej identity, budovanie komunít a štruktúry založené na dobrovoľnej činnosti, ako aj jeho spoločenskú, vzdelávaciu, kultúrnu a zdravotnú funkciu.
31. Hlbšie preskúmala a ďalej rozvíjala, napríklad prostredníctvom štúdie Komisie venovanej európskemu modelu športu, štruktúrovaného dialógu EÚ o športe a podobne, prebiehajúce diskusie so všetkými zainteresovanými stranami v oblasti športu o kľúčových prvkoch európskeho športového modelu, pričom uzná rozmanitosť prístupov a noviniek v rôznych druhoch športu v súlade s organizovaným športom založeným na hodnotách.
32. V rámci svojich právomocí vo vzťahu k úniijnému a medzinárodnému právu podporovala úlohu športu a jeho vzdelávací rozmer, ako napríklad dvojíťú kariéru športovcov, a ich udržateľnú kombináciu.
33. Naďalej uznávala a uplatňovala v praxi osobitnú povahu športu a jeho štruktúr založených na dobrovoľnej činnosti, ktoré by mali fungovať na vysokej úrovni dobrej správy, transparentnosti, zodpovednosti, spoločenskej zodpovednosti, inkluzívnosti, integrity, demokracie, samoregulácie a dodržiavania základných a ľudských práv.
34. Podporovala spoluprácu a štruktúrovaný dialóg so športovým hnutím, skupinami športovcov, komerčnými organizátormi a inými príslušnými zainteresovanými stranami v rozsahu svojich právomocí, pričom zohľadní osobitnú povahu športu.
35. Upozorňovala na to, že uzavretie športových súťaží môže mať pre organizovaný šport v Európe dôsledky napríklad z hľadiska spravodlivosti a otvorenosti športových súťaží, štruktúr založených na dobrovoľnej činnosti, ako aj z hľadiska spoločenskej a vzdelávacej funkcie.
36. Zahrnula otázky týkajúce sa európskeho športu do diskusií na Konferencii o budúcnosti Európy.

VYZÝVAJÚ ŠPORTOVÉ HNUŤIE, ABY S OHLADOM NA AUTONÓMIU ŠPORTOVÝCH ORGANIZÁCIÍ:

37. V súlade s príslušnými ustanoveniami práva EÚ podporovalo kľúčové prvky európskeho modelu športu, ako je sloboda združovania, pyramídová štruktúra, otvorený systém postupu a zostupu, prístup zdola a solidarita, úloha z hľadiska národnej identity, budovanie komunít a štruktúry založené na dobrovoľnej činnosti, ako aj jeho spoločenskú, vzdelávaciu, kultúrnu a zdravotnú funkciu.
38. Hlbšie preskúmalo a ďalej rozvíjalo, napríklad prostredníctvom štruktúrovaného dialógu EÚ o športe, prebiehajúce diskusie so všetkými zainteresovanými stranami v oblasti športu o kľúčových prvkoch európskeho športového modelu, pričom uzná rozmanitosť prístupov a noviniek v rôznych druhoch športu v súlade s organizovaným športom založeným na hodnotách.
39. Presadzovalo solidaritu medzi športovými organizáciami na všetkých úrovniach s cieľom prispieť k obnove po pandémie COVID-19, udržateľnosti a ďalšiemu rozvoju športového sektora.
40. Rešpektovalo a zosúladzovalo požiadavky medzinárodného športového kalendára a zúčastňovalo sa na systémoch solidarity.
41. Zaviazalo sa k finančnej solidarite medzi profesionálnym športom a športom pre všetkých a k najvyšším úrovniam dobrej správy, bezpečnosti a integrity v záujme športovcov, personálu, funkcionárov a divákov.
42. Spolupracovalo so všetkými zainteresovanými stranami, najmä so športovými riadiacimi orgánmi, s cieľom chrániť a posilňovať základné a ľudské práva, najmä práva športovcov vo všetkých činnostiach súvisiacich so športom a zdravie športovcov v kontexte nárastu počtu športových súťaží, ako aj rodovú rovnosť a sociálne začlenenie tým, že sa zabráni všetkým formám diskriminácie.
43. Zabezpečilo zavedenie účinných vnútorných a vonkajších mechanizmov na zaistenie dodržiavania zásad dobrej správy a dodržiavania základných a ľudských práv, ako aj primeraných mechanizmov monitorovania, podávania správ a uvalovania sankcií.
44. Zabezpečilo organizovanie vrcholových a profesionálnych športových súťaží v súlade so zásadou otvorenosti športových súťaží, pričom sa uprednostnia športové zásluhy.

45. Spolupracovalo so vzdelávacími inštitúciami s cieľom zaviesť do praxe udržateľnú kombináciu športu a vzdelávania v záujme holistického rozvoja, dobrých životných podmienok a integrity športovcov.
46. Podľa potreby podporovalo a uľahčovalo prístup mladých športovcov a nedostatočne zastúpených skupín k účasti a angažovanosti na rozhodovaní v športe.
47. Vytvorilo mechanizmy na ochranu práv a povinností športovcov, ako je nediskriminácia, prístup k informáciám, zastúpenie v športových organizáciách, súkromie a spravodlivý proces, a nabádalo športovcov, aby tieto mechanizmy využívali.
48. Dodržiavalo základné a ľudské práva a v tejto súvislosti prijímalo zodpovedné rozhodnutia o hostiteľoch významných športových podujatí v rámci Európskej únie aj mimo nej (*).

(*) Na základe listu, ktorý 27. januára 2021 podpísalo 27 ministrov zodpovedných za šport a ktorý sa zaslal komisárke Mariji Gabrielovej.

PRÍLOHA I

Vymedzenie pojmu

Na účely tohto nariadenia:

organizovaný šport v Európe založený na hodnotách

Organizovaný šport založený na hodnotách je založený na slobode združovania a na hodnotách, ako sú dobrá správa, bezpečnosť, integrita, solidarita vrátane finančnej solidarity, zdravie a bezpečnosť športovcov, dodržiavanie základných a ľudských práv a rodovej rovnosti, ako aj dobrovoľná činnosť. Zvyčajne je štruktúrovaný na vnútroštátnej úrovni a v zásade je organizovaný jednou športovou federáciou pre každý šport, čo umožňuje komplexný prístup k pravidlám, predpisom a normám, ako aj k súťažným kalendárom a ku kvalifikácii na súťaže.

PRÍLOHA II

Politické súvislosti

1. Rada Európy, odporúčanie CM/Rec(2021)5 Výboru ministrov členským štátom o revidovanej Európskej charte o športe, prijaté 13. októbra 2021.
 2. Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. februára 2021 o vplyve pandémie COVID-19 na mladých ľudí a šport (2020/2864(RSP)).
 3. Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o pracovnom pláne Európskej únie pre šport (1. január 2021 – 30. jún 2024), 2020/C 419/01.
 4. Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o vplyve pandémie COVID-19 a oživení odvetvia športu, 2020/C 214 I/01.
 5. Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o posilnení postavenia trénerov zlepšením príležitostí na získanie zručností a kompetencií, 2020/C 196/01.
 6. Uznesenie Európskeho parlamentu z 2. februára 2012 o európskom rozmere v športe (2011/2087(INI)).
 7. Oznámenie Európskej komisie s názvom Rozvíjanie európskeho rozmeru v športe, KOM(2011) 0012 v konečnom znení.
 8. Európska rada, Nice 7. – 10. decembra 2000, závery predsedníctva: Príloha IV – Vyhlásenie o osobitných charakteristikách a jeho sociálnej funkcii v Európe, ktoré by sa mali zohľadňovať pri vykonávaní spoločných politík.
 9. Vyhlásenie Európskej rady o športe – závery predsedníctva 2008, 17271/1/08 REV 1.
 10. Uznesenie Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 1602 (2008): Potreba zachovať európsky model športu.
 11. Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. mája 2008 o Bielej knihe o športe (2007/2261(INI)).
 12. Biela kniha Európskej komisie o športe (SEK (2007) 932), (SEK (2007) 934), (SEK (2007) 935), (SEK (2007) 936).
 13. Stanovisko Výboru regiónov o európskom modeli športu, (1999/C 374/14).
 14. Správa Komisie Európskej rade s cieľom chrániť súčasné športové štruktúry a zachovať spoločenskú funkciu športu v rámci Spoločenstva – Helsinská správa o športe, KOM/99/0644 v konečnom znení.
 15. Generálne riaditeľstvo Európskej komisie X: „Európsky model športu“ a pracovný dokument generálneho riaditeľstva X o vývoji a vyhlídkach činnosti Spoločenstva v sektore športu, 1998.
-